

9.12.2021

Pääministeri Sanna Marin
Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä
Ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari
Elinkeinoministeri Mika Lintilä
Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen
Ulkoministeri Pekka Haavisto
Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari
Valtiovarainministeri Annika Saarikko
Opetusministeri Li Andersson
Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson

Arvoisat ministerit,

Suomi on muodostamassa kantaansa EU-komission 17.11.2021 antamaan ehdotukseen metsäkatolaista. Pyydämme huomioimaan seuraavat seikat:

Vahva metsäkatolaki on välttämätön Suomen ja EU:n monimuotoisuus- ja ilmastositoumusten saavuttamiseksi

- Luontokato on ilmastonmuutoksen ohella vakavimpia globaaleja uhkia hyvinvoinnillemme. Tämä on hyvin tunnistettu hallitusohjelmassa, jonka mukaan hallitus on sitoutunut luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseen sekä globaaliin vastuun kantamiseen.
- EU-maiden kulutus on globaalisti yksi suurimpia trooppisen metsäkadon aiheuttajia¹.

Vahvalla metsäkatolalla on laaja tuki kansalaisten ja yritysten taholta

- Lähes 1,2 miljoonaa EU-kansalaista on ilmaissut tukensa vahvalle metsäkatolainsäädännölle². Lähes kolme neljästä EU-kansalaisesta tukee vahvaa metsäkatolainsäädäntöä³.
- Lähes 80 eurooppalaista yritystä tukee vahvaa metsäkatolainsäädäntöä. Esimerkiksi suomalaiset S-ryhmä ja Jalofoods ovat allekirjoittaneet yrityskirjeen vahvan metsäkatolainsäädännön tukemiseksi⁴. Allekirjoittaneiden joukossa on lukuisia suuret yrityksiä ja brändejä, kuten Lidl ja L'oreal. Vastuulliset toimijat hyötyvät vahvasta metsäkatolaista.

---

¹ <https://wwf.fi/uutiset/2021/04/kaupoissa-saa-edelleen-myyda-metsakatotuotteita-eu-maailman-suurimpia-trooppisen-metsakadon-aiheuttajia-kertoo-wwf-raportti/>

² <https://www.wwf.eu/campaigns/together4forests/>

³ <https://www.wwf.eu/?4933816/7-in-10-Europeans-want-deforestation-off-the-EU-market---new-poll>

⁴ <https://drive.google.com/file/d/1IxQLvYEuzIMGz5kZMxNhj02UOgdYBsrZ/view>

Komission ehdotuksen vahvuuksia ovat seuraavat kohdat, joita Suomen on syytä puolustaa:

- Tuotteiden on oltava kestäviä, pelkkä laillisuus ei riitä. Tämä tarkoittaa sitä, että EU-markkinoille tulevat raaka-aineet tai tuotteet eivät saa aiheuttaa metsäkatoa tai metsäluonnon heikentymistä. Kestävyysertifikaateilla on roolinsa, mutta toimijat eivät voi siirtää huolellisuusvelvoitettaan kolmannelle osapuolella sertifikaatteja käyttämällä.
- Tuotteiden jäljitettävyys. Tuotteiden tuotantoketju tulee jäljittää alkutuotantoon asti.
- Vahva toimeenpano. Lain toimeenpano tulee olla vahvaa ja valvovan viranomaisten rooli vahva ja selkeä. Mahdolliset rangaistukset tulee olla suhteutetut aiheutettuun haittaan.

Komission ehdotuksen heikkouksia ovat seuraavat kohdat, joita Suomen on pyrittävä vahvistamaan tulevilla neuvotteluissa:

- Myös muiden elinympäristöjen kuin metsien kato on estettävä. Lain tulisi ulottua metsäkadon lisäksi myös muiden elinympäristöjen tuhoamisen estämiseen heti alusta lähtien.
- Laaja kattavuus maiden ja yritysten suhteen. Lain tulisi kohdistua samalla tavalla kaikkiin yrityksiin ja maihin. Niin sanottu matalan riskin kategoria tuotantomaille sekä pienten ja keskisuurten yritysten vastuiden rajaaminen luo mahdollisia porsaanreikiä.
- Laaja kattavuus tuotteiden suhteen. Lakiehdotus jättää tällä hetkellä esimerkiksi luonnonkumin ja maissin sääntelyn ulkopuolelle, vaikka nämä ovat metsäkatoriskituotteita.
- Lain sisältämiin määrittelyihin on kiinnitettävä huomiota, jotta ne eivät mahdollista porsaanreikiä.
- Metsäkatolain tulisi kattaa myös rahoitussektori. Tällä hetkellä metsäkatolaki ei koske rahoitussektoria.
- Ihmisoikeuksien tulisi olla vahvemmin lainsäädännössä mukana.

Kirjeen liite 1 syventää edellä esitettyjä kohtia sisältäen tarkemmat perustelut ja parannusehdotukset. Lisäksi liite 2 sisältää linkin yksityiskohtaisimpiin perusteluihin (englanniksi).

Keskustelemme näistä asioista mielellämme lisää kanssanne.

Kunnioitavasti,

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen rahasto

Jari Luukkonen
suojelujohtaja

Jussi Nikula
neuvonantaja

Lisätiedot: Jussi Nikula, jussi.nikula@wwf.fi, p. 040 5959002

Liite 1: Tarkemmat perustelut ja parannusehdotukset

Luontokato on ilmastonmuutoksen ohella vakavimpia globaaleja uhkia hyvinvoinnillemme. Tämä on hyvin tunnistettu hallitusohjelmassa, jonka mukaan hallitus on sitoutunut luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseen sekä globaaliin vastuun kantamiseen. Metsien ja muiden ekosysteemien hävittäminen on puolestaan tärkein yksittäinen syy luontokadolle. Metsäkato vie elinympäristön lukuisilta lajeilta ja aiheuttaa merkittävät hiilidioksidipäästöt ilmakehään. EU-komissio on julkaissut esityksensä niin kutsutusta metsäkatolaista 17.11.2021. Kyseessä on lähes ainutkertainen poliittinen mahdollisuus katkaista eurooppalaisen ja suomalaisen kulutuksen aiheuttama metsien ja muiden ekosysteemien hävittäminen. Toivomme, että Suomen hallitus ajaa hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti vahvan metsäkatolain toteutumista EU:ssa.

EU-maiden kulutus on globaalisti yksi suurimpia trooppisen metsäkadon aiheuttajia⁵. Yritysten vapaaehtoiset sitoumukset ja toimet eivät ole vuosikausien kokemuksesta huolimatta riittäneet metsäkadon pysäyttämiseen. Suomalainen kuluttaja voi edelleen ostaa kaupasta tuotteen, joka on aiheuttanut trooppista metsäkatoa. Viime joulukuussa lähes 1,2 miljoonaa EU-kansalaista ilmaisi komissiolle tukensa sitovalle EU-lainsäädännölle, joka estäisi metsäkatotuotteiden myynnin EU-markkinoilla⁶. Tämä oli yksi eniten yleisön kiinnostusta herättäneitä ympäristöaiheisia kysymyksiä EU-komission konsultaatioiden historiassa. Lähes kolme neljästä EU-kansalaisesta kannattaa vahvaa metsäkatolainsäädäntöä⁷.

Vahva metsäkatolainsäädäntö on myös yritysten toive. Lähes 80 eurooppalaista yritystä, kuten suomalaiset S-ryhmä ja Jalofoods sekä eurooppalaiset Lidl, Carrefour, L'oreal, HK Scan Denmark vaativat yhteisessä kirjeessään⁸ sitovaa lainsäädäntöä metsäkatotuotteiden poistamiseksi markkinoilta. On myös kotimaisten vastuullisten toimijoiden etu, että epäreiluin keinoin hintoja polkevien toimijoiden toimintaa rajoitetaan. Vastuulliset toimijat hyötyvät vahvasta metsäkatolainsäädännöstä.

- Komission ehdotuksen vahvuuksia ovat seuraavat kohdat, joita Suomen on syytä puolustaa:
  - o Tuotteiden on oltava kestäviä, pelkkä laillisuus ei riitä. Tämä tarkoittaa sitä, että EU-markkinoille tulevat raaka-aineet tai tuotteet eivät saa aiheuttaa metsäkatoa tai metsäluonnon heikentymistä. Kestävyysertifikaateilla on roolinsa, mutta toimijat

⁵ <https://wwf.fi/uutiset/2021/04/kaupoissa-saa-edelleen-myyda-metsakatotuotteita-eu-maailman-suurimpia-trooppisen-metsakadon-aiheuttajia-kertoo-wwf-raportti/>

⁶ <https://www.wwf.eu/campaigns/together4forests/>

⁷ <https://www.wwf.eu/?4933816/7-in-10-Europeans-want-deforestation-off-the-EU-market---new-poll>

⁸ <https://drive.google.com/file/d/1IxQLvYEuzIMGz5kZMxNhj02UOgdYBsrZ/view>

&

<https://www.wwf.eu/campaigns/together4forests/?uNewsID=3477466>

- eivät voi siirtää huolellisuusvelvoitettaan kolmannelle osapuolella sertifikaatteja käyttämällä⁹.
- Tuotteiden jäljitettävyyys. Tuotteiden tuotantoketju tulee jäljittää alkutuotannon asti.
  - Vahva toimeenpano. Lain toimeenpano tulee olla vahvaa ja valvovan viranomaisten rooli vahva ja selkeä. Mahdolliset rangaistukset tulee olla suhteutetut aiheutettuun haittaan.
- Komission ehdotuksen heikkouksia ovat seuraavat kohdat, joita Suomen on vahvistettava tulevilla neuvotteluissa:
- Myös muiden elinympäristöjen kuin metsien kato on estettävä. Tällä hetkellä lakiehdotuksen mukaan muiden elinympäristöjen sisällyttämistä lain soveltamisalaan tarkastellaan kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Tällä välin valtava määrä arvokkaita elinympäristöjä on vaarassa tuhoutua. Esimerkiksi Brasilian Cerrado-savannialueelta tuodaan eniten soijaa EU-alueelle Etelä-Amerikasta. Samalla alueen luontoa on tuhottu viimeisen vuoden aikana yli 5 000 neliökilometriä. Tämä alue vastaa noin kolminkertaisesti Lontoon pinta-alaa¹⁰. Lain tulisi ulottua metsäkadon lisäksi myös muiden elinympäristöjen tuhoamisen estämiseen heti alusta lähtien.
  - Laaja kattavuus maiden ja yritysten suhteen. Lain tulisi kohdistua samalla tavalla kaikkiin yrityksiin ja maihin. Niin sanottu matalan riskin kategoria tuotantomaille sekä pienten ja keskisuurten yritysten vastuuden rajaaminen luovat mahdollisia porsaanreikiä. Matalan riskin maiden luokittelu voi mahdollisesti avata kauttakulkuväylän metsäkatotuotteille EU-markkinoille. Tästä luokittelusta tulee luopua ja vaatimusten tulisi koskea samalla tavalla kaikkia maita. Huolellisuusvelvoitteen tulisi koskea kaiken kokoisia yrityksiä. Myöskään pienten tai keskisuurten yritysten välisessä kilpailussa ei tulisi sallia vilpillisiä keinoja.
  - Laaja kattavuus tuotteiden suhteen. Lakiehdotus jättää tällä hetkellä esimerkiksi luonnonkumin ja maissin sääntelyn ulkopuolelle, vaikka nämä ovat metsäkatoriskituotteita¹¹. Lakiehdotus ei myöskään näyttäisi estävän sellaisten broileri- tai maitotuotteiden tuloa EU-markkinoille, joiden tuotannossa on mahdollisesti käytetty metsäkatoa aiheuttanutta rehusoijaa. Myös jalostettujen tuotteiden ja puuperäisten tuotteiden tuotekattavuutta on laajennettava, esimerkiksi paperi kuuluu lainsäädännön piiriin, mutta kirjat eivät¹².
  - Lain sisältämiin määrittelyihin on kiinnitettävä huomiota, jotta ne eivät mahdollista porsaanreikiä (tarkempi analyysi tästä valmistuu lähiaikoina).

---

⁹ Sivun 10, WWF's 8 Asks for new legislation:

https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/11022021wwf_position_8_asks_final_version_1.pdf

¹⁰ <https://www.wwf.eu/campaigns/together4forests/?uNewsID=5179866>

¹¹

https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/new_stepping_up_the_continuing_impact_of_eu_consumption_on_nature_worldwide_fullreport.pdf#page=4

¹² <https://www.wwf.eu/campaigns/together4forests/?uNewsID=5179866>

- Metsäkatolain tulisi kattaa myös rahoitussektori. Tällä hetkellä metsäkatolaki ei koske rahoitussektoria.
- Ihmisoikeuksien tulisi olla vahvemmin lainsäädännössä mukana. Lakiehdotuksen viittaukset ihmisoikeuksiin ovat hyvin rajalliset, vaikka metsäkatotuotteiden tuotantoon liittyy usein esimerkiksi alkuperäis- ja paikallisyhteisöjen maoikeuksien loukkauksia ja jopa väkivaltaa. Lainsäädännön tulisi viitata suoraan kansainvälisiin ihmisoikeusstandardeihin.

Liite 2:

WWF:n kahdeksan pyyntöä koskien metsäkatolainsäädäntöä sekä yksityiskohtaisimmat englanninkieliset perustelut löytyvät täältä:

https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/11022021wwf_position_8_asks_final_version_1.pdf

WWF:n kahdeksan pyyntöä tiivistettynä suomeksi:

1. EU:hun tuotavien tuotteiden ja raaka-aineiden tulee olla luonnon kannalta kestäviä. Tuotannon laillisuus ei ole riittävä tae kestävydestä.
2. EU lainsäädännön tulee kattaa metsien hävittämisen ja heikkenemisen lisäksi myös muiden elinympäristöjen heikkeneminen ja hävittäminen.
3. Perustuen objektiivisiin ja tiedepohjaisiin kriteereihin lainsäädännön tulisi kattaa kaikki raaka-aineet ja tuotteet, joiden tuotantoon voi liittyä metsien tai muiden elinympäristöjen katoa tai heikkenemistä.
4. Tuotteiden tuotanto ei saa rikkoa ihmisoikeuksia.
5. Yrityksille ja rahoittajille pitää asettaa pakolliset huolellisuusvelvoitteet, jotta metsäkatotuotteiden tuonnin riski EU:hun on minimoitu. Velvoitteiden on koskettava myös arvoketjuja ja alihankkijoita. Tuotteiden arvoketjujen tulee olla jäljitettäviä ja avoimesti tiedossa (transparency). Vastaavan huolellisuusvelvoitteen tulee koskea myös rahoittajia.
6. Selvät määrittelyt lainsäädännön tärkeille termeille ja käsitteille.
7. Laki pitää toimeenpanna tehokkaasti ja sen rikkomisesta pitää säätää tuntuvat rangaistukset.
8. Täydentävät toimenpiteet metsien ja muiden elinympäristöjen häviämisen ja heikkenemisen ehkäisemiseksi. Näillä toimilla muun muassa tuetaan tuottajamaiden kykyä uudistaa toimintaansa kestäväksi sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla.